

Verbul - Aplicații

Numărul și persoana

↓
Aplicații

- ① Precizează persoana la care se află verbele din fiecare serie.
a) ieșea, fuse, a avut b) aveam, cream, lucrasem c) cântai, vrei, porțiși
- ② Scrie, pentru fiecare verb identificat în enunțurile de mai jos, forma de plural, păstrând persoana, modul și timpul.
a) Tu vezi o priveliște frumoasă. c) El privi rapid pe fereastră.
b) Eu fac multe probleme. d) Ea nu-și mai aduce aminte nimic.
- ③ Rescrie verbele din enunțurile următoare la forma de singular a fiecăruia, păstrând persoana, modul și timpul.
a) Noi privirăm tabloul. c) Ele mergeau la școală.
b) Noi ziserăm multe. d) Ei scriu.
- ④ Completează fiecare șir precizând persoana și numărul fiecărei forme completate.
a) a face - fac, faci, ...
b) a vedea - vedeam, vedeai, ...
c) a tăcea - tăcusem, tăcuseși, ...
- ⑤ Indică persoana și numărul pentru verbele: scot, sunt, continui. Construiește câte un enunț, pentru fiecare situație indicată, după modelul dat.
EXEMPLU: *privesc* - persoana I, singular: *Eu privesc cerul senin.*
- ⑥ Subliniază toate verbele din textul următor și menționează la ce persoană și număr se află:

Asta se întâmplase pe vremea când mai aveam carne de pasăre, pe vremea când insula era plină de păsări care își zburleau penele, fâlfâiau din aripi, clămpăneau din ciocuri, chirăiau, găngureau și stăteau pe târniță la clocit. Dar, în câteva luni, lucrurile se schimbaseră. Puii clociți când pescarii puseseră prima oară piciorul pe insulă crescuseră. Și, odată ce deveniseră suficient de puternici, toate păsările zburaseră.

În urma lor, insula a rămas tăcută și pustie.

(Margi Preus, *Inimă de samurai*)

Modurile și timpurile

Modurile predicative, personale / modurile nepredicative, nepersonale

- ① Încercuiește litera corespunzătoare seriei care conține doar forme verbale la moduri personale.
a) cânta, a citi, am scris, învățase:
b) că învăț

locu...
să apuce Kira să ne spună... greșea... venit. Așa că nici nu-i de mirare că, după tot
tâmbălăul ăsta, nu mai pot să închid un ochi.
(Frauke Scheunemann, Winston. Pe urmele spărgătorilor casei de bani)

Timpurile indicativului

- ① **Scrive verbele din paranteze la timpul prezent, modul indicativ.**
- Elevul din banca a treia (a copia) din manual.
 - Acest lucru (a însemna) mult pentru mine.
 - Acest copil (însemna) tema pe carte cu o culoare verde.
 - Omul (a trebui) să învețe mereu.
- ② **Stabilește care sunt verbele la indicativ, prezent, și care sunt verbele la indicativ, viitor.**
- Astăzi pictez o natură moartă.
 - Măine voi continua să ascult CD-ul pe care mi l-ai împrumutat.
 - Bunica aranjează masa, iar noi, peste câteva minute, vom așeza farfuriile.
 - Măine vom aranja totul pentru că astăzi lucrăm la proiectul nostru.
- ③ **Trece verbele, din enunțurile de mai jos, de la indicativ, prezent la indicativ, viitor și invers.**
- Că bine zici d-ta, mătușă, asta s-o facem!
 - S-o facem, s-o facem! Dar eu ce fac tocmai acum, la bătrânețe, fără leac de adăpost.
 - Nu te îngriji de asta, mătușă dragă, că am să te ieu cu mine și-i trăi pe lângă noi ca banul cel bun. Bărbatu-meu e cum pâinea cea bună, și te-om ave curat ca pe-o mamă.
- (Ion Creangă, Povestea lui Stan Pățitul)
- ④ **Completează șirurile scriind toate formele verbale de trecut ale indicativului pe care le-ai învățat, respectând persoana indicată.**
- a) visez, visam, ai visat; b) priviți, ... c) desenăm, ... d) face, ... e) vezi, ...
- ⑤ a) **Identifică, din lista de mai jos, verbele la modul indicativ, timpul viitor.**
b) **Scrive pentru fiecare verb identificat, celelalte două forme posibile pentru formarea viitorului, după modelul dat.**
- EXEMPLU: vor citi – o să citească, au să citească.
au citit, vor citi, ar citi, scriu, am să scriu, voi privi, o să desenăm, oi merge, vor asculta, cântau,
colindăm, au să reușească, văzuseră, ai venit, compar, descriem, vor consulta, au să răpună

- 6 a) Subliniază verbele din construcția: *Se puseră și făcură legătura; scriseră carte și o întăriră,*
 extras din basmul *Aleodor Împărat*.
 b) Precizează când se desfășoară acțiunea acestor verbe în raport cu momentul vorbirii.

- 7 Identifică verbele din fragmentul de mai jos și precizează în ce moment din organizarea unui text narativ se folosește, în special, acest timp verbal.

Era odată un împărat puternic și mare și avea pe lângă palaturile sale o grădină frumoasă, bogată de flori și meșteșugită nevoie mare! [...] În fundul grădinei avea și un măr care făcea mere de aur.
 (Prâslea cel voinic și merele de aur – basm popular, culegere Petre Ispirescu)

- 8 Completează tabelul, respectând indicațiile:

Verb	Perfect simplu	Mai mult ca perfect
cânt	cântai	cântasem
lucrez		
vedeți		
spui		
doborâm		

- 9 Construiește câte un enunț în care să existe:

a) un verb la imperfect; b) un verb la mai-mult-ca-perfect; c) un verb la perfect simplu.

- 10 Căutați într-un dicționar de sinonime patru verbe care au același înțeles cu verbul *a da*. Alcătuiți cu fiecare câte o propoziție, folosindu-le la timpuri diferite ale modului indicativ.

Toate modurile predicative și timpurile lor

- 1 Trece verbele din paranteză la modurile și timpurile lor.

la Tr
pentru ziua m
o va bucura și vom putea discuta apoi despre ce am citit.

Felul verbelor

1) **Transcrie pe două coloane verbele predicative și verbele nepredicative din textul de mai jos.**

Balanță (23 Septembrie – 22 octombrie)

Dacă unul din talgerele dumneavoastră e apăsător de griji, îl puteți reechilibra cu o carte de poeme de Leonid Dimov (Opere, 9 VOL. I, Paralela 45). Și ce vă poate alege zodiacul din toată cartea, dacă nu acest destin de balanță care începe așa „Era-n acel spoit laborator/ Cu ins celebru plus pentru décor/ O veșnică balanță Mohr-Westphall/ Cu braț întins, cu tije de metal/ Ce scânteia-n amurg, însingurată/ Pe lespede cu vine de agată.

(Ioana Pârvulescu, Horoscop literar, în revista România Literară număr special de sărbători – 21 decembrie 2006, pag. 21)

2) **Construiește câte un enunț pentru fiecare valoare (predicativă/ nepredicativă) a verbelor a avea și a vrea.**

3) **Subliniază verbele auxiliare din enunțurile următoare și scrie forma lor de infinitiv.**

- a) Am alergat câteva ore și după așa efort, aș mânca o prăjitură.
- b) Veți merge la munte și aș fi mers și eu cu voi să îmi fi zis de excursie.
- c) Aș fi dansat vals dacă aveam cu cine și dacă s-ar fi ascultat asta la nunta lor.
- d) Dacă aș fi citit, nu mai eram repetent și nu ar mai fi râs lumea de mine.

4) **Precizează sensurile verbului predicativ a fi din enunțurile de mai jos.**

- a) Cartea este în bibliotecă.
- b) Acest scriitor este dintr-o zonă de munte.
- c) Cărțile erau zece lei fiecare.
- d) Evenimentul a fost săptămâna trecută.

5) **Încercuiește i în situațiile în care are valoare de verb în următoarele enunțuri.**

- a) Ce-i mai important pentru tine?
- b) Ce-i pe masă?
- c) Cui i-ai dat fructe?
- d) I-a apreciat pe cei talentați.
- e) Cana-i pe masă.

6) Scrie, după model, valoarea morfologică a verbului *a fi*, având în vedere că poate fi: copulativ/ predicativ/ auxiliar, respectiv personal/ impersonal:

- E mai bine să fii perseverent decât să te lași păgubaș.
- Nu-i în casă, dacă asta vrei să știi.
- Oi fi cântat tu bine, dar ai uitat versurile.
- Fie vremea cât de rea, tot mă duc la cursuri.
- Să fi văzut câtă mâncare au pus pe masă!
- Nu-i la munte, că-i la mare.
- Mereu va fi greu, dar tu vei reuși.
- E frig și eu m-am îmbrăcat subțire.
- E un copil bun care mereu se străduiește.

EXEMPLU: \underline{E} = copulativ impersonal

7) Analizează morfologic verbul *a fi* identificat în fragmentul citat mai jos:

Când sunt acasă, îmi doresc să fiu afară cu ea. De-acum e în mintea mea de dimineața până seara. Ce-o fi cu mine? Să fie toate astea doar în capul meu? Nu cumva ar trebui să am o discuție cu mama sau să merg la un medic? Nici nu mai știu ce să fac... Îmi bat capul, încercând să înțeleg motivul prezenței ei. Am tastat într-o doară „umbră” pe calculator, ca să fac niște cercetări pe internet. Dar n-am aflat nimic. Pe urmă am căutat să văd dacă găsesc vreun forum unde se vorbește despre genul ăsta de fenomene. Dar iarăși nu am descoperit nimic. Am mers la bibliotecă. Și asta tot în zadar a fost.

Am tras concluzia că umbra asta trebuie să fi fost unică. Mă alesese pe mine.

(Yaël Hassan și Rachel Hausfater, *Umbra*)

8) Indicați verbele copulative din textele următoare. Precizați modul, timpul, persoana, numărul, conjugarea, diateza verbului copulativ.

a) Înălțat la acest din urmă și suprem grad al slugăriei, ciocoiul devine prevăzător ca un prezident de cabinet din Europa. Ideea ce-l preocupă ziua și noaptea este de a afla metoda prin care să-și facă starea.

(Nicolae Filimon, *Ciocoii vechi și noi*)

b) A fost odată ca niciodată, un soldat fără armă și fără de război, pentru că era atâta pace în lumea aceea.

Munca devenise bucurie, iar pacea devenise tristețe.

A fost odată ca niciodată, un soldat fără armă și fără de războaie, pentru că era singur.

(Nichita Stănescu, *De dor, de sufletul lui Andersen*)

9) Transcrie predicatele nominale din enunțurile de mai jos și subliniază numele predicative.

- El a ajuns acasă și a aflat că asta înseamnă totul pentru mama.
- Pare fericită că te-ai făcut avocat.
- Deși a ajuns director nu pare mulțumit.
- Această fată care îmi vine nepoată a ieșit inginer.
- Pare că ninge mâine deși e primăvară.

10) Completează enunțurile cu un complement direct, acolo unde verbul permite.

- Profesorul notează.
- Orele trec.
- Bărbatul m-a întrebat.
- Am mâncat.